

Martinov glas

Včeraj za danes in jutri.

Glasilo občine Šmartno pri Litiji - številka 1 - leto izdaje 9 - Januar 2014

ŽUPANOV KOTIČEK

Začetek štetja

Na morem trditi, da smo prav spočiti stopili v leto 2014. Za ene predolge počitnice, za druge raztrgano štirinajst dnevno praznovanje. Trojke ne bo, saj so sveti trije kralji prinesli novega zagona in upanja. Od praznikov se bomo za lep čas poslovili. Nove delovne zmage so pred nami, poprijeli bomo za delo, saj je to edini izhod za slovenske državljane in vse tiste, ki hočemo dobro naši skupnosti. Vsem želim uspešen začetek leta, mogoče za boljše počutje tudi malo snežne odeje.

Vaš župan,
Milan Izlakar

VABIMO NA POTOPISNO PREDAVANJE

Afrika s kolesom

Zgodba o dveh kolesarjih in mesecu življenja na kolesu.

V Harareju, prestolnici Zimbabveja se prične 2500 km dolgo poganjanje bicikla okrog te »pozabljen« dežele. Preko gorovja Nyanga, kjer se nahaja drugi najvišji slap v Afriki - 762m visok Mtarazi, mimo starodavnega mesta Zimbabve, do nacionalnega parka Matobo. Sledi obisk parka Hwange, polnega afriških živali, Viktorjinih slapov na višku vodostaja v Zambezi ter povratek v prestolnico, po divji cesti ob jezeru Kariba, kjer spoznava tragično usodo ljudstva Batonga. Doživite legendarno POT med brezmejno prijaznimi in preprostimi ljudmi te, za večino popotnikov, »neznane« afriške destinacije. Tako vabi Marko Mohorčič, ki bo svoje izkušnje delil na potopisu v Knjižnici Litija, v torek, 21. 1. 2014, ob 19. uri.

Aleksandra Mavretič

KONCERT LATINO MARTINI 5

Šmarski tamburaši na odru skupaj s Simfoničnim orkestrom

Mladinska sekcija Tamburaškega orkestra Šmartno pri Litiji je konec novembra v Športni dvorani Pungrt izvedla tradicionalni tamburaški koncert Latino Martini 5.

Dirigentka Helena Vidic

V edinstveni tamburaški izvedbi smo med drugim predstavili brazilsko sambo, argentinski tango in kubanske latino ritme. Večer so zaznamovala številna presenečenja. S tamburaši sta nastopili zvezdi šova Slovenija ima talent Peter Vode in Maja Triler. Skladbe so obogatili tudi mladi virtuoz na harmoniki Nejc Grm, Domen Malis na bobnih in Tina Logar na klavirju. Koncert Latino Martini 5 je potekal v sklopu praznovanja 10-letnice Občine Šmartno pri Litiji. Kar trinajst šmarskih tamburašev je sredi decembra v Grosupljem nastopilo na drugem festivalu slovenske domoljubne pesmi Mati domovina. Na njem so ob mnogih pevcih (Nuška Drašček, Oto Pestner, Ana Dežman, Slovenski Oktet, Gianni Rijavec, Marko Vozelj, Manca Izmajlova, Jan Plestenjak, Eroika) in ansamblih (Victory, Pop Design, Faraoni, Obvezna smer) nastopili tudi Simfonični orkester in Big Band RTV Slovenija ter Tamburaški orkester Šmartno in Dobroč. V polni športni dvorani grosupeljske osnovne šole je Simfoničnemu in tamburaškemu orkestru med drugimi dirigirala tudi izvrstna akademska glasbenica, Šmarčanka, Helena Vidic. Ker nas je uspela postaviti ob bok profesionalnim glasbenikom, ji s ponosom čestitamo. Šmarski Tamburaški orkester v manjši zasedbi je nastopil tudi na slovesnosti praznovanja 50. obletnice šolske zgradbe OŠ Šmartno. Sodelovanja smo se iskreno razveselili, saj orkester že od nastanka pred 30 leti uporablja šolski razred za redne tamburaške vaje. Ravnatelju Albertu Pavliju se ob tej priložnosti zahvaljujemo za možnost uporabe šolskih prostorov. Spoštujemo in cenimo njegovo prijaznost in podporo.

Minka Savšek

Štefanovo srečanje v Jablanici

Na Dan samostojnosti in na Štefanovo, 26. decembra, je na srečanje prišla četrtnina prebivalcev Jablaniške doline. Dvorana v novem gasilskem domu je bila napolnjena do zadnjega sedeža. Gasilci so delali noč in dan, da je bila nova dvorana na red za tradicionalno prireditev, ki je bila letos že enajstič.

Program je pripravilo Društvo za razvoj podeželja LAZ ob sodelovanju koordinacije KS in občine Šmartno pri Litiji. V programu so s svojimi točkami sodelovali otroci, Ida Dolšek je predstavila svojo novo knjigo, domač ženski pevski zbor LAZ je zapel štiri pesmi, Klavdija Jerin pa je presenetila z izrednim pevskim talentom. Otroci z nastopom razveselijo svoje starše in se kalijo pred občinstvom ter se veselijo prihoda dedka Mraza z igrico in darili. Prijetno druženje se je nadaljevalo ob igranju harmonikarjev Acota, Uroša in Žige. Z novim gasilskim domom je Jablaniška dolina dobila nove možnosti za raznovrstne dogodke in dejavnosti. Dvorana za več kot 200 ljudi je pridobitev za še pestrejšo kulturno in družabno življenje v dolini. Gasilci so dokazali, da se tudi v teh kriznih časih s pravim dogovorom, podporo lokalne skupnosti in prostovoljnimi delom lahko speljejo tudi taki projekti, kot je novogradnja večnamenskega gasilskega doma na vasi. Izrekamo jim priznanje in zahvalo!

INVESTICIJE V LETU 2014

Na Primskovem bodo gradili gasilski dom

Letos začenjajo na Primskovem z eno največjih investicij v zadnjih letih, gradnjo 180 tisočakov vrednega gasilskega doma. Gasilski dom bo stal na čudoviti lokaciji na Primskovi gori v neposredni bližini osnovne šole. Poleg vseh potrebnih prostorov, ki jih zahtevajo predpisi za gasilske domove, bo v njem tudi večnamenski prostor, ki ga bodo gasilci ponudili v uporabo tudi drugim organizacijam v kraju.

Idejna arhitekturna rešitev gasilskega doma

Gradnja se bo pričela spomladi z gradbenim izkopom, v društvu pa načrtujejo, da bi ga v letu 2014 sezidali in pokrili. Zadali so si veliko in zahtevno nalogo in verjamejo, da jim bo uspelo. Denar, material in pomoč v obliki dela bodo letos zbirali v domačem okolju, zato bodo obiskali vse domačine, lastnike vikendov in podjetja, da se bodo pogovorili in skupaj ocenili možnosti o tem, ali jim lahko in na kakšen način kakor koli pomagajo pri tem projektu. Sicer pa je bila gasilska

desetina ustanovljena leta 2003. Vse do leta so primskovski gasilci delovali v okviru PGD Kostrevnica. V začetku leta 2009 so ustanovili svoje gasilsko društvo, leto kasneje pa je bilo sprejeto v GZS. V tem času so kupili gasilsko vozilo GVV1, montažno garažo zanj in kupili zemljišče za gradnjo gasilskega doma. Konec minulega leta so vložili tudi vso dokumentacijo za pridobitev gradbenega dovoljenja. V letu 2014 bodo gradili z lastnimi sredstvi, vnaprej pa pričakujejo tudi pomoč občine. Naj uporabim kar besede Milana Izlakarja: »Krajanom Primskovega in vseh vasi, ki spadajo pod okrilje vašega gasilskega društva, želim, da čim prej zastavite izgradnjo gasilskega doma. Ko bo z vidnimi rezultati vašega truda izražen vaš resen namen, se bo vključila tudi občina.«

Rudi Bregar

Vabilo na predavanje: **PRIDELOVANJE ZDRAVE HRANE**, v četrtek, 23. januarja ob 17. uri v gostilni Pustov mlin v Reki, Cerovica. Napotke, dobro prakso in sodobne trende lokalne samooskrbe, eko pridelave in tržnih priložnosti bo podal uspešen eko kmetovalec Zvone Čemelčič iz okolice Krškega, ki kmetuje po principih biodinamike. Predavanje organizira Društvo za razvoj LAZ in je ob finančni podpori Občine Šmartno pri Litiji brezplačno. Prijave na: 070 303 321

KOLENDAR KULTURNIH PRIREDITEV V MESECU JANUARJU 2014

Dogodek	Datum	Ura	Lokacija	
Potopis z Mojco Mikac: Rusija	PONEDELJEK	13.1.	18.00	Mladinski center Litija
Zaposlitvena pisarna, uradne ure	PONEDELJEK	13.1.	18.00	Mladinski center Litija
Pravljina ura	PONEDELJEK	13.1.	18.00	Knjižnica Vače
Tipi uspešne komunikacije, izobraževalna delavnica	TOREK	14.1.	18.00	Mladinski center Litija
Literarni večer in fotografska razstava: Maksimalen Fras-dr. Alojzij Juvan; fotografije: Milan Amon	TOREK	14.1.	19.00	Knjižnica Litija
Pravljina ura	TOREK	14.1.	18.00	Knjižnica Litija
Pravljina ura	ČETRTEK	16.1.	18.00	Knjižnica Šmartno
Skrivnosti dobrega mentorstva, izobraževalna delavnica	ČETRTEK	16.1.	18.00	Mladinski center Litija
Otvoritev razstave stripov Cirila Horjaka alias dr. Horowitz	PETEK	17.1.	19.00	Mladinski center Litija
Otroška matineja: DUHEC PUHEC - Zavod Talija	SOBOTA	18.1.	10.00	Kulturni center Litija
Predstavitve projekta Permakultura	PONEDELJEK	20.1.	18.00	Mladinski center Litija
Zaposlitvena pisarna, uradne ure	PONEDELJEK	20.1.	18.00	Mladinski center Litija
Otvoritev likovne in fotografske razstave: Litjski most	PONEDELJEK	20.1.	19.00	Kulturni center Litija
Razstava: Likovna ustvarjalnica mladih 2013	TOREK	21.1.	17.00	Avla Občine Litija
Kako uspešno napisati CV in motivacijsko pismo, izobraževalna delavnica	TOREK	21.1.	18.00	Mladinski center Litija
Potopis: Marko Mohorčič - Afrika s kolesom	TOREK	21.1.	19.00	Knjižnica Litija
Koncert GŠ Litija-Šmartno: Družinski nastop	SREDA	22.1.	18.30	Kulturni center Litija
Kulturna dediščina: predavanje: Kako so živeli ... (družabni utrip v Litiji v 2. polovici 19. st. in 1. polovici 20. st.)	PONEDELJEK	27.1.	18.00	Kulturni center Litija
Pravljina ura	TOREK	28.1.	18.00	Knjižnica Litija
Pravljina ura	ČETRTEK	30.1.	16.00	Knjižnica Litija
Pravljina ura	ČETRTEK	30.1.	18.00	Knjižnica Šmartno
Abonma: TAK SI - Siti teater	ČETRTEK	30.1.	19.30	Kulturni center Litija

Podatke zbira in ureja: KULTURNI CENTER LITIJA, Trg na Stavbah 8a, Litija; E-mail: mateja.sladicvozelj@siol.net; Gsm: 040 992 143

MEŠANI PEVSKI ZBOR ZVON

Gostovanje na Madžarskem

V soboto, 30. novembra 2013, smo bili povabljeni na koncert ob 75 – letnici delovanja MePZ Avgust Pavel, Gornji Senik, ki ga vodi zborovodja Ciril Kozar. S člani tega zamejskega zbora nas veže prijetno sodelovanje in prijateljstvo, zato smo se radi odzvali vabilu in za nastop pripravili štiri pesmi, pod vodstvom zborovodkinje Marije Celestina. Za spremljavo je poskrbel Matjaž Hostnik. Koncert je potekal v Monoštru, poleg jubilarja in našega zbora je nastopil še Komorni zbor Monošter, ki ga vodi zborovodja Tomaž Kuhar. Oba zbora sta v zamejstvu zelo aktivna, veliko nastopajo, jubilarji so poleg ostalih nastopov ponosni na vsakoletni obisk Pevskega tabora v Šentvidu pri Stični. Na koncertu so poslušalci prisluhnili pestremu izboru pesmi, čestitkam ob jubileju, na koncu smo zbori skupaj zapeli pesem Lipa zelena je. To je bil naš drugi obisk pri zboru iz Gornjega Senika in tudi sedaj smo občutili, s kakšno ljubeznijo in spoštovanjem pevci prepevajo slovenske pesmi, kako vztrajni in ponosni so.

Katarina Kragelj

Poglej, čudo se godi

Pod pričujočim naslovom so šmarski pevci; otroški pevski zbor Žvrgolevčki in mešani pevski zbor Cum anima, priredili prijeten praznični večer 26. decembra 2013, ki je bil vrhunec Božičnega praznovanja.

Pomen Božiča ni samo čas skrbi in planiranja prazničnih obveznosti, okrasitve, obdarovanja, ..., temveč tudi prihod malega Jezusa, katerega s posebnim žarom v očeh doživljajo prav otroci. »Božično drevo, Tisoč iskric smo prižgali, Jaslice v srcu in Blagoslovi naj te Gospod« so pesmi, s katerimi so nas v svet pravega božičnega vzdušja, najprej popeljali Žvrgolevčki pod vodstvom Tanje Grže; njih pa so spremljale na klaviaturah Ema Hostnik in na flavti Tina Hostnik. Podarjeno nam dobro mero božičnega vzdušja, so nadaljevali člani Cum anime pod vodstvom Monike Fele. Božič je najlepši čas, najbolj toplo in prijetno nam je pri srcu prav v teh dneh; in če si drznemo v teh časih narediti malo spremembe in prijazno začutiti Božič kot nekoč,

potem so vsa pričakovanja še kako velika. »Poglejte čudo se godi, Božična noč, Pastirci kam hitite, Zvezde gorijo, Raduj človek moj« so le nekatere od izvedenih pesmi v tem večeru. Glasove solistov in zbora je z ubranimi zvokih povezovala organistka Urška Vidic. Polna šmarska cerkev je ta večer pričevala, da je nujno potrebno pogledati v sebe, nato pa tudi na sočloveka. Zaključili smo večer s skupno zaključna pesem obeh zborov: Sveta noč, nato pa nadaljevali za kratek čas tudi v prijetnem in skupnem druženju, ter z medsebojnimi voščili znancem pred mežnarijo. Na domove pa smo ponesli prejeti notranji mir in prijazno voščilo nastopajočih, namenjeno vsakomur posebej.

Uroš Pušnik

Cum Anima

Leto 2013 je bilo za mešani pevski zbor Cum Anima v veliko pogledih uspešno, predvsem po zaslugi zborovodkinje in pripravljenih pevk ter pevcev.

V maju smo izvedli največji samostojni projekt Sunrise mass v spremljavi godalnega orkestra ter v juniju letni koncert na gradu Bogenšperk. V prenovljeni in povečani zasedbi smo novo akademsko leto pričeli s pevskim vikendom na Pohorju. Naš talent se trudimo nenehno izpopolnjevati skupinsko na rednih vajah kot tudi individualno z učenjem vokalne tehnike, vse pod vodstvom M. Fele. Za božič smo se odzvali povabilu baritonista Matjaža Robavsja in sodelovali na njegovem tradicionalnem koncertu v ljubljanski stolnici, dan po božiču pa skupaj z Žvrgolevčki izvedli še tradicionalni koncert slovenskih božičnih pesmi v domači cerkvi. Preteklo leto je bilo vsekakor uspešno, pred nami pa je ponovno priprava na državno zborovsko tekmovanje Naša pesem, ki bo v aprilu in je za nas nov izziv.

Srečno v novem letu in uspešno razvijanje talentov Vam želimo pevke in pevci zbora Cum Anima!

Miklavž prihaja

V organizaciji Prosvetnega društva Šmartno je Miklavž skupaj z Žvrgolevčki zopet razveselil šmarske otroke. K obdaritvi sta prispevala Župnija in Občina Šmartno pri Litiji.

Rudi Vidic

Žive jaslice na Javorju

Člani Kulturnega društva Javorje smo v sodelovanju s krajani tudi letos pripravili uprizoritev živih jaslic, ki so na Javorju nad Bogenšperkom, postale že tradicionalne. V sredo, 25. decembra smo predstavili božično zgodbo, ki se je prepletala s slovensko tradicijo.

Glavno dogajanje je potekalo na športnem igrišču ob gasilskem domu, kjer smo postavili betlehemske vas. V

prvem delu predstave so igralci prikazali stara kmečka opravila in njihove običaje nekoč. Predstavili so dela in običaje, ki se opravljajo pred zimo, od življenja pridnih kmetov do življenja pastirčkov in ubogih beračev. Obiskovalci so tako spoznali vsakdanjik na vasi in odnose podeželskih ljudi. V drugem delu kulturnega programa so igralci skozi pripoved uprizorili Jezusovo rojstvo. Zgodba se je pričela s cesarjevim razglasom o popisu prebivalstva. Tudi Jožef in Marija sta se odpravila v mesto popisat. Jožef in Marija sta na poti iskala prenočišče in ker ga nikjer nista dobi-

Šmarski tamburaši na Štefanovo

Je že kar tradicija, da se na Štefanovo, 26. decembra, zberejo v župnijski cerkvi sv. Martina v Šmartnem pri dopoldanski sv. maši domači tamburaši, ki na svojstven način polepšajo božično vzdušje.

Lepe božične melodije nas spremljajo v teh prazničnih dneh skoraj na vsakem koraku, a so še posebej mile, lepe in unikatne, če nam zazvene izpod spretnih prstov tamburašev. Tudi letos nam je 22 članov Tamburaškega orkestra Šmartno, pod vodstvom Helene Vidic, predstavilo nekaj božičnih pesmi v njihovi preobleki: Kaj se vam zdi, Ko so pastirji, Dete rajsko in druge, ob koncu pa ni manjkala tudi Sveta noč in Jingle Bells. Sveto mašo je vodil domači župnik g. Janez Kvaternik, ki nam je med drugim tudi osvetlil lik diakona in prvega mučenca sv. Štefana. Ob koncu se je ob priložnosti tudi zahvalil tamburašem za lepo sodelovanje, ter za požrtvovalnost in odreknanja, ki so sestavni del njihovega vsakdana.

Uroš Pušnik

Ohranjamo spoštljiv spomin na rojaka Martina m. Hostnika

Letos mineva 160 rojstva šmarskega rojaka, jezikoslovca in slovaropisca Martina M. Hostnika, ki je pustil neizbrisen pečat v slovensko-ruskih stikih. Njegova prva slovarja Rusko-slovenski in Slovensko-ruski, s slovnica obeh jezikov, sta v Rusiji še vedno deležna občudovanja, Hostnik pa v njegovi drugi domovini uživa tudi velik ugled in spoštovanje. Zato so ruski intelektualci, ki prihajajo ali že živijo v Sloveniji začudeni, da o Hostniku v Sloveniji ni slišati.

Res je bil v rodni domovini dolga desetletja zmolčan in res je, da mu v rodnem okolju še nismo postavili spoštljivega spomina, kamor bi lahko privabljali učence in študente ruskega jezika, jezikoslovce, raziskovalce, turiste in drugo javnost, da bi jih seznanjali z veličino Hostnikovega dela in življenja. Skromna sobica Ustvarjalnega središča Breznikar, v kateri smo mu dali domovanje, res ni primeren prostor, kjer bi lahko spoznavali Hostnika. Ko smo ga pred več kot desetimi leti iztrgali pozabi z odmevnim mednarodnim simpozijem, ko smo nekaj let pozneje z izjemnimi napori izdali faksimile njegovih slovarjev in pripravili razstavo njegovih del na Valvasorjevem Bogenšperku, sem podpisana upala, da bo le prevladal zdrav razum, da tudi ta veliki rojak lahko na Slovenskem parnasu. Tako kot si je Valvasor prizadeval deželo Kranjsko prikazati svetu, si je Hostnik prizadeval slovenski jezik približati 80 milijonskemu Ruskemu narodu. Prvi je bil, ki je Levstikovo pripoved o Martinu Krpanu prevedel v tuj jezik (ruski) in šele mnogo let

pozneje so začeli Krpana prevajati tudi v druge jezike. Ko sem morala »pospraviti« omenjeno razstavo, se mi je zdelo, da so mi porezali tla pod nogami, vendar me je njen zadnji obiskovalec direktor Ruskega centra znanosti in kulture gospod Rifat Pattejev opogumil s prošnjo, če bi razstavo o Hostniku lahko postavila v njihovem, takrat še neodprtem centru. Z velikim veseljem, je bil moj odgovor. Že omenjeno spoštovanje, ki ga še vedno uživa Hostnik v Rusiji je v knjigi vtisov o razstavi potrdil tudi gospod Pattejev, ko je zapisal: »Spoštovana ga. Magda Breznikar! Dovolite, da Vam izrazim svoje občudovanje Vaših prizadevanj za ohranjanje spomina na eno od najsijajnejših strani v zgodovini rusko-slovenskih kulturnih stikov.« Razstava o Hostnikovem delu in življenju je tako že tretje leto na Ruskem centru, z njo se seznanjajo obiskovalci številnih prireditev Ruskega centra, kot tudi ruski državniki, ki obiščejo Slovenijo.

Foto: Hostnikovi otroci. V času nastajanja slovensko-ruskega slovarja je Hostniku umrla žena, v veliko pomoč

pri varstvu otrok mu je bil brat pokojne žene, pravoslavni duhovnik (na sredini), ki je bil leta 2000 proglašen za svetnika ruske pravoslavne cerkve. Letošnji Hostnikov rojstni jubilej smo počastili malo drugače. Otroke iz šmarskega vrtca smo povabili na ogled risanke v ruskem jeziku in pripoved ruske pravljice, ki jim jo je prebiral in prevajala gospa Julija Vodnjov, rojena v Rusiji, ki živi pa na Primorskem in se je ljubeznivo odzvala povabilu. Pristrčna zahvala njej, vzgojiteljicam iz šmarskega vrtca, še posebej gospe Mojci in knjižnici Šmartno, za ljubeznivo gostovanje tega dogodka, ki smo ga umestili tudi v sklop letošnjih prireditev Dnevi evropske kulturne dediščine. Ruska pravljica Center za slovenščino na Filozofski fakulteti v Ljubljani je ugodil naši prošnji in omogočil Hostnikovemu potomcu iz Varoneža Antonu Marchenku, da se je brezplačno udeležil 32. Poletne šole slovenskega jezika. Tega dogodka je bila še posebej vesela njegova babica Elena Hostnik, ki je pred 10. leti prvič obiskala domovino svojega deda Martina M. Hostnika in podarila ohranjeno Hostnikovo dediščino. Anton se je z navdušenjem učil slovenskega jezika skupaj z udeleženci iz Argentine, Avstralije, Avstrije, Češke, Švedske in ZDA. Hvala Centru za slovenščino za res lep poklon Hostnikovi 160-letnici rojstva.

Magda Breznikar

